

6-7

Ο Μιρό της Μαγιόρκα

Τετρακόσια τεκμήρια
στο Τελλόγλειο, μαζί με
μία πιστή μικρογραφία
του εργαστηρίου του
μεγάλου Καταλανού
δημιουργού

Μία μεταλλική κατασκευή - πρόπλασμα σε κλίμακα 1:2 του εργαστηρίου του Μιρό έχει στηθεί αυτές τις μέρες έξω από το Τελλόγλειο

ο περισσότερος κόσμος για το έργο του Μιρό είναι μία ζωγραφική έντονα χρώματα, συχνά χαρούμι λίγο παιδικά. Νομίζω ότι είναι περισσότερο από αυτό. Υπάρχει βάθος, μια μεγάλη ποιητική φωνή μαζί με υπαρκτά αγωνία στα έργα του», προσθέτει η γενική γραμματιστής του Τελλόγλειου.

Ο Μιρό και ο... Κυρ

Η έκθεση πλαισιώνεται από ένα σχετικό υλικό από το αρχειακό τμήμα. Κατ' αρχάς ο επισκέπτης θα την ευκαιρία να «ποθετοποιήσει» έργα αυτά στο συγκεκριμένο χώρο και ιστορικό πλαίσιο της δημιουργίας τους. Παρουσιάζεται, λοιπόν, ο γαλλικός κύριος Τύπος την εποχή δημιουργούνται τα έργα της έκθεσης στον οποίο και διαφαίνεται ξεκάθαρα η υποδοχή του έργου του Μιρό. Μάλιστα, το 1974 διοργανώθηκε μεγάλη έκθεση του στο Παρίσι, η οποία περιλάμβανε ακριβώς τα αυτά της συλλογής στο Τελλόγλειο της περιόδου της Μαγιόρκα. Πολύ ακόμη μικρός «θσαυρός» μπορεί να βρει κανείς στο αρχειακό αυτό κώδικα, όπως μια μικρή... περιπέτεια έργου του υπερρεαλιστή ζωγράφου στην Ελλάδα. Συγκεκριμένα, ο γάλλος ομαδική διεθνής εικαστική γάμωση που πραγματοποιήθηκε Φιλοπάππου το 1965, ο Μιρό στείλει δύο γλυπτά του. Ένα παρ' όμοιο, έσπασε το ένα από τα δύο, το οποίο και ονομαζόταν «Γύνο». «Αυτό το περιστατικό, λοιπόν, αποτυπώνεται με το χαρακτηριστικό του τρόπου ο γνωστός γελοιογράφος, ο Κυρ. Στην έκθεση έχουμε αυτήν τη γελοιογραφία. Καθώς συνεχίζεται η έκθεση, θα βρούμε όλο και περισσότερα ενδιαφέροντα να πούμε», καταλήγει με ενθουσιασμό η κ. Βουτυρά.

«Ο Μιρό της Μαγιόρκα» στη Θεσσαλονίκη

Σήμερα ανοίγει για το κοινό στο Τελλόγλειο η μεγαλύτερη έκθεση του Χουάν Μιρό που έχει ποτέ φιλοξενηθεί στην Ελλάδα

ΤΗΣ ΧΑΪΔΩΣ ΣΚΑΝΔΥΛΑ

Οταν ο Χουάν Μιρό έμπαινε στο εργαστήριο που είχε φτιάξει ειδικά γι' αυτόν ο φίλος του Γιώσεφ Λουί Σερετ, γνωστός αρχιτέκτονας, ήταν ήδη ένας φημισμένος καλλιτέχνης. Βρισκόμαστε στο 1959 και έχουν ήδη περάσει 18 χρόνια από την πρώτη του μεγάλη αναδρομική έκθεση στο Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης (ΜΟΜΑ) στη Νέα Υόρκη. Κι όμως, η περίοδος που μόλις ξεκινά για τον Καταλανό ζωγράφο που θέλησε «να δολοφονήσει τη ζωγραφική» και θα ολοκληρωθεί με το θάνατό του το 1983 πρόκειται να είναι η πλέον ενδιαφέρουσα και δημιουργική περίοδος της ζωής του.

Σε αυτήν ακριβώς την περίοδο εστιάζει η έκθεση «Ο Μιρό της Μαγιόρκα», που παρουσιάζεται στο κοινό της Θεσσαλονίκης από σήμερα και έως τις 5 Φεβρουαρίου του επόμενου έτους. Σήμερα, μάλιστα, η είσοδος εί-

ναι ελεύθερη, ενώ τα επίσημα εγκαίνια έχουν προγραμματιστεί για τις 6 Οκτωβρίου, στα οποία θα παραβρεθούν ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, Κάρολος Παπούλιας και η βασίλισσα Σοφία της Ισπανίας.

«Ανατρεπτικό»

«Πρόκειται για τη μεγαλύτερη έκθεση με έργα του Μιρό που έχει γίνει ποτέ στην Ελλάδα. Περιλαμβάνει περισσότερα από 400 τεκμήρια - όχι μόνο έργα, τεκμήρια - τα οποία προέρχονται από το ίδρυμα "Pilar I Joan Miró" στην Ισπανία αλλά και από την οικογένεια του Μιρό. Η συγκεκριμένη συλλογή κυρίως μας δείχνει το όψιμο έργο του καλλιτέχνη. Το πιο ανατρεπτικό και δημιουργικό ουσιαστικά κομμάτι της πορείας του. Πρόκειται για ακουαρέλες, σχέδια, γλυπτά, λιθογραφίες και πολλά ακόμη», εξηγεί στον «ΑτΚ» η γενική γραμματιστής του Τελλόγλειου, Αλεξάνδρα Γουλάκη - Βουτυρά, η οποία έχει και τη γενική

ευθύνη της έκθεσης.

Από τους πιο αναγνωρισμένους ζωγράφους της σύγχρονης τέχνης σήμερα, καθώς οι εικόνες του είναι τόσο ιδιότυπες και χαρακτηριστικές, ο Χουάν Μιρό έχει ασχοληθεί σχεδόν με κάθε μορφή της εικαστικής αναπαράστασης. Οι επιμελητές της έκθεσης στοχεύουν να καταδείξουν ακριβώς αυτήν την πολυμορφία της δημιουργικότητας αλλά και της εικαστικής γλώσσας του καλλιτέχνη. «Τα λιγότερα -σε σύγκριση με τα υπόλοιπα έργα- είναι τα γλυπτά. Όμως δεν είναι σε καμία περίπτωση λίγα. Πρόκειται για περίπου 40 γλυπτά, 60 χαρακτικά και τα περισσότερα είναι τα σχέδια, τα οποία είναι και πολύ σημαντικά», επισημαίνει στον «ΑτΚ» η κ. Βουτυρά. Για την ίδια, όμως, η σπουδαιότητα της έκθεσης «κρύβεται» αλλού: «Το πιο ενδιαφέρον, για μένα προσωπικά, είναι ότι στην έκθεση παρουσιάζονται έργα τα οποία δεν τα δείχνουν συχνά. Η εικόνα που έχει

Ενα τελέει στο προαύλιο

Μία παγκόσμια πρωτοτυπία κερδίζει να κάνει αυτή η έκθεση στάσιμο ενός μισού αντιγράφου μικρογραφία του εργαστηρίου Χουάν Μιρό. Του εργαστηρίου λαδής, μέσα στο οποίο διούλη τελευταία περίοδο της ζωής του φιλοτέχνησε πολλά από τα έργα της έκθεσης.

Το κτίριο αυτό αποτελεί η ομοιομορφία σε κλίμακα 1:2 του εργαστηρίου Χουάν Μιρό στη Μαγιόρκα, η οποία σχεδίασε ο Καταλανός τέκτονας και φίλος του Μιρό, Γουλιέλμο Σερετ το 1956. Η ένταξη του κτιρίου στην έκθεση Μιρό και η τάστασή του στον προαύλιο του Τελλόγλειου Ιδρύματος Ιθκαν από την Αλεξάνδρα Γκ

Βουτυρά και τον Νίκο Μουσιόπουλο, ο οποίος συντόνισε τη διαδικασία υλοποίησης. Την αρχιτεκτονική επιμέλεια της υλοποίησης ανέλαβαν ο Νίκος Καλογήρου και η Αλκμήνη Πάκα. Ο ρόλος του τεχνικού συμβούλου και κατασκευαστή ανατέθηκε στην «Octanorm Hellas AE», υπό την καθοδήγηση του Νίκου Ερμείδη, και ο αρχιτέκτονας της εταιρίας, Δημήτρης Χουμαϊδής, εκπόνησε τη μελέτη εφαρμογής. Το κύριο μέρος των δαπανών κάλυψαν η Κοσμητεία της Πολυτεχνικής Σχολής και το Τμήμα Αρχιτεκτόνων.

«Τόλμημα»
 «Υπήρξε ένα επικίνδυνο αλλά και ενδιαφέρον εγχείρημα για μας, μια πραγματική πρόκληση. Κατ' αρχάς δεν έχει ξαναγίνει κάτι τέτοιο. Κατά δεύτερο λόγο, υπάρχει η πρόκληση της επιλογής της συγκεκριμένης κλίμακας. Επειτα, επιλέξαμε να αλλάξουμε το υλικό κατασκευής. Βλέπετε, το εργαστήριο του Σεργι είναι φτιαγμένο από πέτρα και μπετόν. Εμείς προτιμήσαμε να κάνουμε μια μεταλλική κατασκευή αλουμινίου, καθώς αυτή πρέπει να μπορεί να μετακινηθεί μαζί με την υπόλοιπη έκθεση στην Αθήνα κι έπειτα να επιστρέψει εδώ, όπου και θα παραμείνει στον προαύλιο χώρο του Τελλογλείου για εκπαιδευτικούς σκοπούς. Είμαστε πολύ ευτυχημένοι και περήφανοι γι' αυτό το τόλμημα», υπογραμμίζει στον «Ατκ» ο αρχιτέκτονας Νίκος Καλογήρου.

«Αυτό που μου κάνει τη μεγαλύτερη εντύπωση είναι ότι μπορούμε να εισβάλλουμε στον προσωπικό του χώρο. Ο χώρος δημιουργίας του

«Η συγκεκριμένη συλλογή κυρίως μας δείχνει το όψιμο έργο του καλλιτέχνη. Το πιο ανατρεπτικό και δημιουργικό, πιστεύω»

Μιρό, η αναπαράσταση αυτή του εργαστηρίου του, είναι κάτι που πρώτη φορά παρουσιάζεται σε έκθεση. Και το θεωρώ πολύ σημαντικό στο να καταλάβει κανείς τι ήθελε να κάνει, πώς σκεφτόταν, πώς και πού δούλευε», λέει χαρακτηριστικά η κ. Βουτυρά.

Η κατασκευή, όπως λέει παραπάνω και ο κ. Καλογήρου, θα παραμείνει

Σχέδια, ακουαρέλες, χαρακτηρισικά και γλυπτά περιλαμβάνει η συλλογή που παρουσιάζεται στο Τελλογλείο, πλαισιωμένη από ενδιαφέρον σχετικό υλικό από το αρχείο Σπητέρη

Περίπου είκοσι γλυπτά του Χουάν Μιρό «ταξίδεψαν» από τη Μαγιόρκα ως την πόλη μας

στο Τελλογλείο και μετά το πέρας της έκθεσης, ενώ ήδη από τώρα θα «φιλοξενεί» τα εκπαιδευτικά εργαστήρια των παιδιών. Το εσωτερικό θα είναι εξοπλισμένο με παλέτες, καβαλέτα και όλα τα απαραίτητα εργαλεία ενός εικαστικού δημιουργού. Πολλά ακόμη δράματα, δράσεις και άλλες εκδηλώσεις διοργανώνονται στο πλαίσιο των «Δημητρίων», σε σχέση με τη συγκεκριμένη έκθεση.

Κίνηση των 5 μουσείων

Η παρουσίαση του έργου του Χουάν Μιρό εντάσσεται στο πλαίσιο των εκδηλώσεων της Κίνησης των Πέντε Μουσείων (SM), μια κοινή προσπάθεια πέντε μουσείων της Θεσσαλονίκης, του Αρχαιολογικού, του Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού, του Κρατικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης, του Μακεδονικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης, και του Τελλογλείου Ιδρύματος, να συνεργαστούν στενότερα για την προώθηση του πολιτισμού στη Θεσσαλονίκη.

Στο πλαίσιο της συνεργασίας, έργο του Μιρό φιλοξενείται στο Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού έως τις 31 Ιανουαρίου 2010, ενώ στο χώρο του Κρατικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης στο λιμάνι παρουσιάζεται η έκθεση «Εργαστήρια του Χουάν Μιρό», όπου συνυπάρχουν ένας μεγάλος αριθμός χαρακτηριστικών της ώριμης περιόδου του με ένα σημαντικό δείγμα της σύγχρονης παραγωγής των εργασιών της Μαγιόρκα από 40 νέους αξιόλογους καλλιτέχνες, βραβευμένους από τους «Sotheby's». Στο Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης παρουσιάζεται σειρά φωτογραφιών από το σπουδαίο φωτογράφο Francesc Català-Roca που απαθανάτισε τον Μιρό σε ώρες εργασίας, μαζί με τη συμβολική φιλοξενία διπλά τους ενός ζωγραφικού του έργου. Τέλος, έργο του καλλιτέχνη φιλοξενείται και στο Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης.

Όσο για τις δυσκολίες που μπορεί να έχει μια τέτοιας μεγέθους διοργάνωση, η κ. Βουτυρά μας έδωσε μόνο μία γέυση: «Ήταν πάρα πολύ δύσκολο να συντονιστούν όλοι αυτοί οι φορείς. Θέλει γερά νεύρα, πολλή υπομονή, επιμονή. Ξεκινήσαμε με τον Μάριο Ελευθεριάδη, επιμελητή της έκθεσης, να φέρουμε είκοσι πίνακες και δέκα γλυπτά. Και αυτό θα ήταν κάτι πολύ σημαντικό. Αλλά εξελίχθηκε στην πορεία, με τα πέντε μουσεία, τα "Δημητρία", με τους χώρους όπου θα εκτεθούν τα έργα στην Αθήνα. Αυτήν τη φορά, περισσότερο από κάθε άλλη, εμπλέξαμε περισσότερο κόσμο. Με μεγάλη όρεξη και κέφι αλλά και με πολλές δυσκολίες».